

Yhdessä terveyttä

Terveyden edistäminen erikoissairaanhoidossa

Strategiasta toimintaan

Hallintoylilääkäri Jaakko Herrala ja
Hallintoylihoitaja Pirjo Aalto
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Tampere 17.1.2008

Missä tulisi olla mukana?

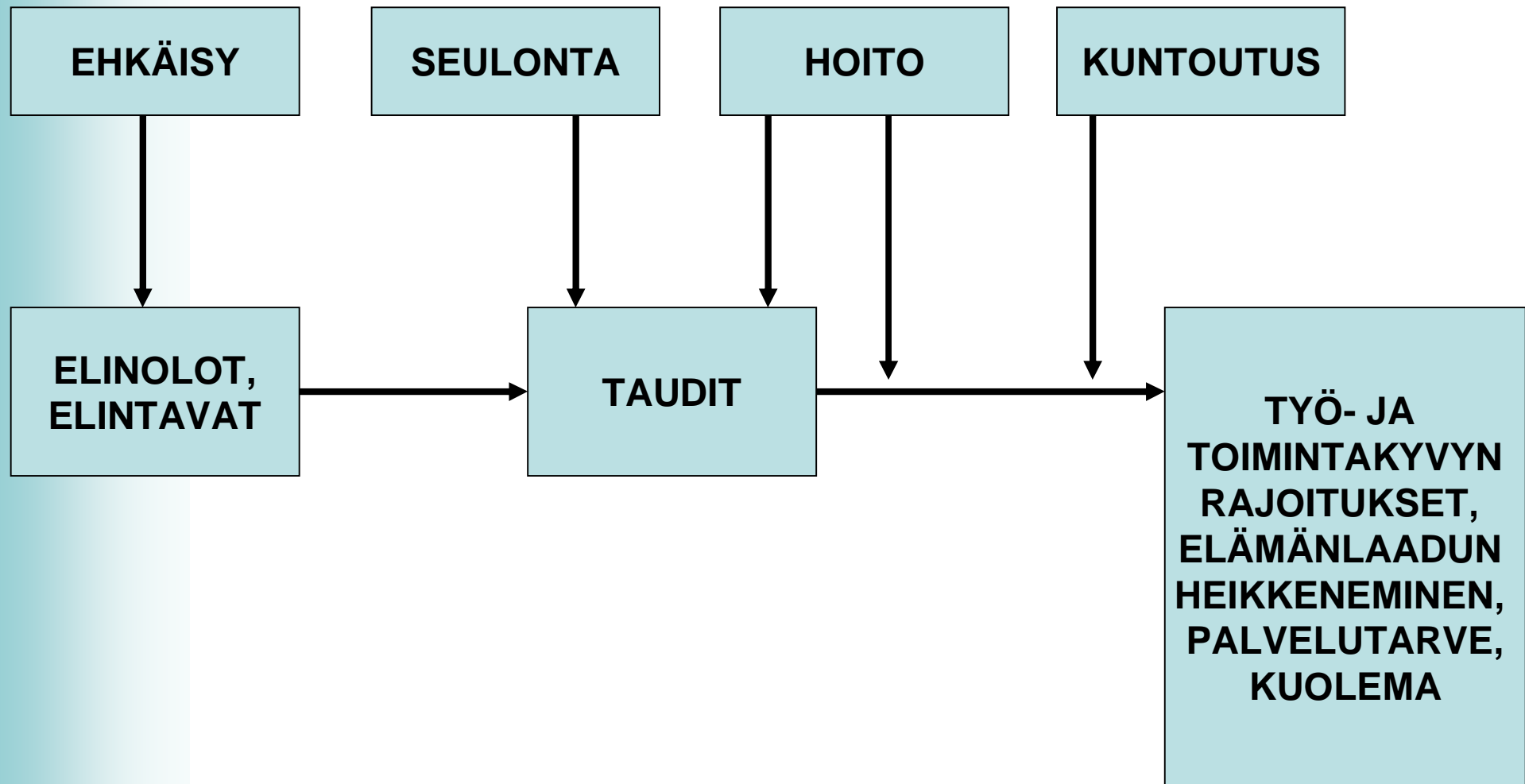
Ø Primaaripreventio

Ø Sekundaaripreventio

Ø Tertiääripreventio

Kansaterveysongelman vähentämiskeinot

Terveyden edistäminen

- Ø Onko terveydenhuollolla avainta ja riittäviä keinoja
  - Terveydestä huomattava osa tuotetaan terveydenhuollon ulkopuolella
  - Ehkäistävissä olevat taudit muodostavat arviolta 70% kaikesta tautitaakasta
  - Suurin osa tulevista tautitapauksista olisi ehkäistävissä elintapoja muuttamalla
  - Piilossa olevan diabeteksen määrä on kaksinkertainen todettuihin nähden

Potentiaalisesti estettävissä olevia kansanterveysongelmia

	Vältettyjen tapausten osuus kaikista tapauksista, jos ongelma olisi koko Suomen väestössä yhtä harvinainen kuin	
Terveysongelma	A) korkea-asteen koulutuksen saaneilla suomalaisilla	B) siinä teollistuneessa maassa, jossa ongelma on harvinaisin
Syöpä	Kuolemat 20-30%	Kuolemat 10-30%
Diabetes	Esiintyvyys 30%	Esiintyvyys 50%
Päihteiden aiheuttamat häiriöt	Alkoholikuolemat 40-60%	Alkoholiriippuvuuden esiintyvyys 80%
Sepelvaltimotauti	Kuolemat 30-50%	Kuolemat 70-75%
Nivelrikko	Esiintyvyys 30%	Esiintyvyys 10-40%

Lähde: Koskinen, Martelin kirjassa;
Terveydenhuollon menojen hillintä, 2007.

Miksi tulisi tulisi olla mukana?

- Ø Vuonna 2006 yhteensä 1,3 miljoonaa suomalaista käytti erikoissairaanhoidon palveluita
  - 5,3 miljoonaa avohoitokäyntiä
  - 830 000 hoitojaksoa
  - Sairaanhoitopiirien menot olivat 5 miljardia euroa
  - 75 000 työntekijää

Miksi tulisi tulisi olla mukana?

- Ø Erikoissairaanhoidon resurssit kaksinkertaistavat terveyttä edistävien työntekijöiden lukumäärän
- Ø Asiantuntemuksen hyödyntäminen
- Ø Terveyttä edistävän ohjeistus- ja potilasmateriaalin tuottaminen
- Ø Hoitoketjutyöskentelyn oleellinen osa perusterveydenhuollosta erikoissairaanhoidon
- Ø Sairaanhoidopiirin viestinnälliset keinot ja väestön elintapoihin vaikuttaminen
  - Internet palvelut

Yliopistollisen sairaalan mahdollisuudet

- Ø Opetukseen ja harjoitteluun sisällyttäminen
  - Opetussairaallalla on velvollisuus ja mahdollisuus vaikuttaa lääketieteen ja terveydenhuoltoalan opiskelijoiden käytännön harjoitteluun ja sisältöön
  - Harjoittelu- ja koulutusvaiheessa on mahdollisuus vaikuttaa asenteisiin terveyden edistämiseksi
  - Ohjaajien ja opettajien omat asenteet terveyden edistämiseen joutuvat puntariin
- Ø Koulustilaisuuksiin sisällyttäminen
  - Täydennyskoulutusvelvoite

Yliopistollisen sairaalan mahdollisuudet

- Ø Terveystieteellisen tutkimustyön aktivoiminen terveyttä edistäviin aiheisiin
- Ø Opinnäytetyöt
  - Hoitotyön opiskelijat
  - Lääketieteen opiskelijat
- Ø Sairauskohtaisten laajojen, usein valtakunnallisten hankkeiden koordinointi

Sairaanhoidopiirin mahdollisuudet

- Ø Henkilöstön oman terveyden edistäminen
  - Työterveyshuolto
  - Henkilöstön hyvinvointihankkeet
  - Savuton sairaala
- Ø Potilasohjaus
  - Terveyttä edistävä fokus osana potilasohjausta
- Ø Sopeutumisvalmennusohjaus
  - Kuuluu luonnollisena osana kokonaisuuteen
  - Potilas saa keinoja selvitä paremmin pitkäaikaissairautensa kanssa

”Pirkanmaan sairaanhoitopiirin malli”

- Ø Sairaanhoitopiiri liittynyt Terveyttä edistävien sairaaloiden verkostoon
- Ø Terveyden edistämisen Ylä-Pirkanmaan hanke alkamassa alkuvuonna 2008
- Ø Toteutetaan yhteistyössä Stakesin alueyksikön ja perusterveydenhuollon kanssa
- Ø Luodaan ”Pirkanmaalainen malli”
- Ø Vuonna 2009 alkaen laajennetaan Pirkanmaalla muille alueille

”Pirkanmaan sairaanhoitopiirin malli”

- Ø Sisällytä periaate strategiseen suunnitelmaan
- Ø Organisoi terveyttä edistävän johtamisen malli
- Ø Kulttuurin muuttaminen myönteiseksi terveyttä edistävälle työlle
- Ø Kaikki lähteen liikkeelle työntekijästä itsestään
  - Edistä omaa terveyttäsi
  - Terveyttä edistävän osaamisen arvostaminen
  - Täydennyskoulutukseen sisällyttäminen
- Ø Hyödynnä hyväksi koetellut mallit
- Ø Erikoisala- tai ammattiryhmäriippumaton työtä
- Ø Verkostoidu
- Ø Edistä terveyserojen kaventumista
- Ø Tee työ näkyväksi – tulosten seurantamittarit

Johtopäätökset

- Ø Terveyden edistäminen ei ole erikoissairaanhoidon "pehmotuote"
- Ø Tulisiko virallisesti tuotteistaa erikseen?
- Ø Terveyden edistäminen on oleellinen osa erikoissairaanhoidon tehtäväkenttää
- Ø Työ on integroitava osaksi perusterveydenhoidon perustehtävää
- Ø Tulee sisällyttää velvoitteeksi terveydenhuoltolakiin
- Ø Tietojärjestelmät tulee saada tukemaan asiakaslähtöistä ja terveyttä edistävää työtä